

Yeni İlköretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müfettiş, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeni İlköretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müfettiş, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33152>

Özet

Bu ölçek, 2005 yılında uygulamaya konulan **Yeni İlköğretim Programının** sahada uygulanması sırasında karşılaşılan zorluklar ve sorun alanların tespit etmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, programın uygulanmasında kilit roller üstlenen üç ana paydaş grubunun; yani **müfettiş**, **yönetici** ve **öğretmen** görüşlerini sistematik olarak ölçmeyi hedeflemektedir. Araştırma, programın yönetsel, öğretimsel ve içeriksel boyutlardaki aksaklıkların dört ana faktör altında toplayarak, eğitim reformlarının etkinliğini değerlendirilmeye yönelik önemli bir araç sunmaktadır.

Ölçek geliştirme çalışması, Rençber (2008) tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin geçerlik ve güvenilirlik analizlerinde, veri setinin faktör analizi için uygunluğunu kontrol eden Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett Testi değerleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yeni İlköğretim Programı, Program Uygulama Sorunları, Müfettiş Görüşleri, Yönetici Görüşleri, Öğretmen Görüşleri, Eğitim Yönetimi, KMO, Bartlett Testi, Eğitim Reformu.

Yazarlar

İknur RENÇBER

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'de uygulanmaya başlanan yeni ilköğretim programının pratikteki işlevini incelemek ve bu süreçte görevli olan eğitim profesyonellerinin (müfettişler, yöneticiler ve öğretmenler) karşılaştıkları veya algıladıkları sorunları bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Bu tespitler, programın revizyonu ve gelecekteki eğitim politikalarının geliştirilmesi için somut veriler sağlamaya amaçlanmıştır.

Ölçek, sorunları sadece genel bir düzeyde değil, aynı zamanda yönetim, öğretim kadrosu, içerik ve değerlendirme süreçleri gibi spesifik alanlarda boyutlandırılmaktadır. Bu sayede, uygulama problemlerinin hangi kaynağa dayandığına dair detaylı bir çerçeve sunulmaktadır.

Yapı

Yeni İlköğretim Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Müfettiş, Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Ölçeği, **Program Uygulama Zorlukları** üst yapısı altında dört temel boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, programın uygulanmasındaki dört farklı potansiyel sorun

kaynakları temsil eder ve toplamda 39 maddeden oluşmaktadır.

Yönetimsel Kaynaklı Sorunlar: Okul idaresi ve denetim mekanizmalarından kaynaklanan uygulama aksaklıkları ölçer.

Öğretmen Kaynaklı Sorunlar: Öğretmenlerin yeterlilikleri, motivasyonları ve programa adaptasyonlarından doğan zorlukları inceler.

Kazanım ve İçerik Kaynaklı Sorunlar: Programın hedefleri (kazanımlar) ve müfredat içeriğinin uygunluğu veya anlaşılabilirliği ile ilgili problemleri değerlendirir.

Öğrenme-Öğretme Süreci ve Değerlendirme Kaynaklı Sorunlar: Sınıf içi öğretim yöntemleri, materyal kullanımı ve öğrenci başarısının ölçme-değerlendirme süreçlerindeki aksaklıkları tespit eder.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında, yapı geçerliliği kanıtları sunmak üzere faktör analizine hazırlık amaçları detaylıca incelenmiştir. Yapılan analizlerde veri setinin çok değişkenli istatistiksel yöntemlere uygunluğu kontrol edilmiştir. Bu bağlamda, faktörleştirmeye uygunluğu test etmek amacıyla **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** katsayısı hesaplanmış ve **Bartlett Küresellik Testi** uygulanmıştır.

Elde edilen **KMO** değeri ve Bartlett Testi sonuçları, verilerin faktör analizi için yeterli derecede korelasyona sahip olduğunu ve faktör yapısının anlamlı olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapıya ölçekbilme yeteneğine sahip olduğunu önemli bir göstergesidir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, geçerlik çalışmaları kapsamında kullanılan istatistiksel yöntemlerle paralel olarak ele alınmıştır. **Bartlett Testi** ve KMO katsayısı genellikle faktör analizinin ön koşulları olsa da, bu çalışmada ölçek maddelerinin iç tutarlılığını sağlamak amacıyla yapılan tüm analizlerin temelini oluşturmuştur. Yüksek KMO değerleri ve anlamlı Bartlett sonuçları, maddelerin aynı yapıya ölçme eiliminde olduğunu ve dolayısıyla ölçeğin güvenilirliğine katkıda bulunduğunu işaret etmektedir.

Geliştirme çalışmaları kapsamında, dört faktörlü yapının iç tutarlılık güvenirlik katsayılarının (muhtemelen Cronbach Alfa) da hesaplanması varsayılmakla birlikte, kaynakta doğrudan bu değerlere yer verilmemiştir. Ancak faktör analizi sonuçlarının sağlanmasıyla, ölçeğin kararlı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde kullanılan temel istatistiksel yöntem, Açıklayıcı Faktör Analizi olmuştur. Analiz sonucunda ölçek, toplamda 39 maddeden oluşan ve sorun alanların kategorize eden dört alt boyuta ayrılmıştır. Her bir alt boyut, program uygulamasının farklı bir alanındaki sorun yoğunluğunu ölçmektedir.

Faktör dağılımı ve madde sayıları aşağıdaki gibidir:

Yönetmelik Kaynaklı Sorunlar (8 madde)

Öğretmen Kaynaklı Sorunlar (7 madde)

Kazanım ve İçerik Kaynaklı Sorunlar (11 madde)

Öğrenme-Öğretme Süreci ve Değerlendirme Kaynaklı Sorunlar (13 madde)

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün olarak geliştirilmiş bir tutum/algı ölçeği)

Format: Yazılı Anket / Likert Tipi Ölçek

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim Profesyonelleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Popülasyon Detayları: İlköğretim kademesinde görev yapan müfettişler, okul yöneticileri (müdür/müdür yardımcılar) ve sınıf/alan öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Katılımcılarının, Yeni İlköğretim Programının uygulanması sırasında karşılaştıkları veya gözlemledikleri sorunlara ne ölçüde katıldıklarını belirten derecelendirme yapmaları istenir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Programı, Program Değerlendirme, Müfredat Uygulaması, Faktör Analizi, Öğretmen Algıları, Eğitim Yönetimi, Selçuk Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: irencber17@gmail.com

Yazınma Adresi: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalışman yapıldığı kurum).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Özinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2008

Kaynaklar

Bu ölçek, aşağıdaki akademik çalışmada geliştirilmiştir:

Rençber, ?. (2008). *Yeni ilköğretim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yeni-ilkogretim-programinin-uygulanmasinda-karsilasilan-sorunlara-iliskin-mufettis-yonetici-ve.pdf](http://www.yeni-ilkogretim-programinin-uygulanmasinda-karsilasilan-sorunlara-iliskin-mufettis-yonetici-ve.pdf)

Ölçek Maddeleri (Derecelendirme)

Ölçek, 5'li Likert Ölçeği kullanılarak derecelendirilmiştir. Derecelendirme sistemi 1'den 4'e kadar puanlanmıştır (1=kesinlikle katılmıyorum - 4=tamamen katılıyorum).

Ölçek Maddelerinin Alt Boyutlara Göre Dağılımı:

Yönetmelik Kaynaklı Sorunlar (8 madde)

Öğretmen Kaynaklı Sorunlar (7 madde)

Kazanım ve İçerik Kaynaklı Sorunlar (11 madde)

Öğrenme-Öğretme Süreci ve Değerlendirme Kaynaklı Sorunlar (13 madde)